

„W wypadkach, gdy zakład pracy nie jest zarządzany osobiście przez właściciela, odpowiedzialnym za przestępstwa, wymienione w art. 18, jest kierownik zakładu pracy, wyznaczony stosownie do art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324).

Właściciel jest odpowiedzialny narówni z kierownikiem, jeżeli przestępstwo było popełnione za jego wiedzą, bądź gdy właściciel nie dobrał odpowiedniego kierownika.

W wypadkach, gdy właściciel zakładu pracy nie wyznaczył kierownika zakładu pracy, odpowiedzialnym jest właściciel zakładu pracy.

Jeżeli właścicielem zakładu jest osoba prawna, odpowiedzialnymi są te osoby, które powołane są do zawiadywania interesami osoby prawnej.

Przepisy niniejszego artykułu nie uchylają postanowień, dotyczących udziału (współwiny) w przestępstwie”.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, odnośnie zaś do zakładów pracy, podlegających bezpośrednio poszczególnym ministerstwom, porucza się wykonanie ustawy właściwemu ministrowi w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Hubicki*

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

773.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 7 listopada 1931 r.

w sprawie zmian i uzupełnień niektórych postanowień ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet.

Art. 1. W ustawie z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 636) wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia:

1) Po art. 5 wstawia się nowe artykuły 5-a i 5-b treści następującej:

„Art. 5-a. Zatrudnianie młodocianych we wszelkich zakładach pracy, podlegających niniejszej ustawie, jest dozwolone w ilości, nie przekraczają-

cej ustalonego procentowego stosunku do ogółu zatrudnionych dorosłych robotników.

Stosunek ten ustalać będzie dla poszczególnych gałęzi pracy z uwzględnieniem rozmiarów zakładów pracy, po zasięgnięciu opinii izb przemysłowo-handlowych i izb rzemieślniczych oraz organizacji zawodowych pracowników i pracodawców, Minister Pracy i Opieki Społecznej w rozporządzeniach, wydawanych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu lub z innymi zainteresowanymi ministrami odnośnie do zakładów pracy, bezpośrednio im podlegających. Rozporządzenia takie mogą dotyczyć obszaru całego Państwa lub poszczególnych okręgów administracyjnych.

Art. 5-b. W wypadku zatrudniania młodocianych w liczbie niedozwolonej właściwy inspektor pracy może zarządzić w drodze nakazu, wydanego na podstawie art. 23 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 590), zmniejszenie liczby zatrudnionych młodocianych do ustalonej normy”.

2) Po art. 7 wprowadza się nowe artykuły 7-a, 7-b treści następującej:

„Art. 7-a. Bezpłatne zatrudnianie młodocianych jest wzbronione. Wzbronione jest również przyjmowanie przez pracodawcę wynagrodzenia za naukę młodocianych.

Wysokość wynagrodzenia młodocianego winna być określona dokładnie w umowie i ujawniona w wykazie, prowadzonym w myśl art. 11 niniejszej ustawy.

Szczegółowe unormowanie postanowień poprzednich ustępów niniejszego artykułu oraz wyjątków od przepisów niniejszej ustawy w stosunku do terminatorów rzemieślniczych, zatrudnionych na podstawie pisemnej umowy o naukę, określa łącznym rozporządzeniem Minister Przemysłu i Handlu oraz Minister Pracy i Opieki Społecznej w wykonaniu art. 116 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym.

Art. 7-b. Umowa, zawarta z młodocianym z naruszeniem postanowień artykułów 5-a i 7-a ustawy niniejszej, ulega rozwiązaniu z winy pracodawcy.

W wypadku zatrudniania młodocianego wbrew postanowieniu art. 7-a młodocianemu przysługuje roszczenie o wynagrodzenie za cały czas, w którym był zatrudniony.

Wysokość wynagrodzenia określa się zgodnie z zasadami, zawartymi w art. 41 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324)”.

3) Art. 17 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 17. Winni przekroczenia przepisów ustawy niniejszej karani będą za pierwszym razem grzywną od 200 zł. do 1.000 zł. lub aresztem do 3 miesięcy, w razie zaś powtórzenia przekroczenia aresztem na czas od 2 tygodni do 3 miesięcy.

Przepisy o łagodzeniu kar, zawarte w ustawach karnych, nie będą miały zastosowania do prze-

stępstw, przewidzianych w niniejszym artykule, w okresie do dnia 31 grudnia 1932 r.

Do orzekania o czynach, przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu, powołani są obwodowi inspektorzy pracy."

4) Po artykule 17 dodaje się nowy artykuł 17-a w brzmieniu następującem:

"Art. 17-a. W wypadkach, gdy zakład pracy nie jest zarządzany osobiście przez właściciela, odpowiedzialnym za przestępstwa, wymienione w art. 17 niniejszej ustawy, jest kierownik zakładu pracy, wyznaczony stosownie do art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324).

Właściciel jest odpowiedzialny narówni z kierownikiem, jeżeli przestępstwo było popełnione za jego wiedzą, bądź gdy właściciel nie dobrał odpowiedniego kierownika.

W wypadkach, gdy właściciel zakładu pracy nie wyznaczył kierownika zakładu pracy, odpowiedzialnym jest sam właściciel. Jeżeli właścicielem zakładu jest osoba prawna, odpowiedzialnymi są te osoby, które powołane są do zawiadywania interesami osoby prawnej.

Przepisy niniejszego artykułu nie uchylają postanowień, dotyczących udziału (współwiny) w przestępstwie".

5) Art. 20 otrzymuje brzmienie następujące:

"Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami."

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Hubicki*

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

774.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 7 listopada 1931 r.

w sprawie ograniczeń w zatrudnianiu pracowników młodocianych na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego.

Art. 1. Młodocianymi w rozumieniu ustawy niniejszej są osoby płci obojga w wieku do ukończo-

nych lat 18, nie wyłączając uczniów, terminatorów i praktykantów, zatrudnione w zakładach pracy przemysłowych, górniczych, hutniczych, w handlu, biurowości, komunikacji i przewozie oraz w innych zakładach pracy, choćby na zysk nieobliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, niezależnie od tego, czy te zakłady pracy są własnością prywatną, państwową, czy samorządową.

Art. 2. (1) Zatrudnianie młodocianych we wszelkich zakładach pracy, podlegających niniejszej ustawie, jest dozwolone w ilości, nie przekraczającej ustalonego procentowego stosunku do ogółu zatrudnionych dorosłych robotników.

(2) Stosunek ten ustalać będzie dla poszczególnych gałęzi pracy, z uwzględnieniem rozmiarów zakładów pracy, po zasięgnięciu opinii izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych oraz organizacji zawodowych pracowników i pracodawców Minister Pracy i Opieki Społecznej w rozporządzeniach, wydawanych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu lub z innymi zainteresowanymi ministrami odnośnie do zakładów pracy, bezpośrednio im podlegających.

Art. 3. W wypadku zatrudniania młodocianych w liczbie niedozwolonej właściwy inspektor pracy może zarządzić w drodze nakazu, wydanego na podstawie art. 23 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 590), zmniejszenie liczby zatrudnionych młodocianych do ustalonej normy.

Art. 4. (1) Bezpłatne zatrudnianie młodocianych jest wzbronione. Wzbronione jest również przyjmowanie przez pracodawcę wynagrodzenia za naukę młodocianych.

(2) Wysokość wynagrodzenia młodocianego winna być określona dokładnie w umowie.

(3) Szczegółowe unormowanie postanowień poprzednich ustępów niniejszego artykułu oraz wyjątków od przepisów niniejszej ustawy w stosunku do terminatorów rzemieślniczych, zatrudnionych na podstawie pisemnej umowy o naukę, określają łącznym rozporządzeniem Minister Przemysłu i Handlu oraz Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 5. (1) Umowa, zawarta z młodocianym z naruszeniem postanowień art. 2 i 4 ustawy niniejszej, ulega rozwiązaniu z winy pracodawcy.

(2) W wypadku zatrudniania młodocianego wbrew postanowieniu art. 4 młodocianemu przysługuje roszczenie o wynagrodzenie za cały czas, w którym był zatrudniony.

(3) Wysokość wynagrodzenia, o ile nie jest ustalona w umowie indywidualnej, określa się na podstawie umowy zbiorowej, obowiązującej danego pracodawcę, w braku zaś tego określenia pracodawca powinien dać wynagrodzenie zgodne ze zwyczajem miejscowym, a w braku tegoż słuszne wynagrodzenie.

Art. 6. (1) Winni przekroczenia przepisów ustawy niniejszej karani będą za pierwszym razem